

Zpravodaj

LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM – 73. ROČNÍK
2. 7. 2024 | ČÍSLO 4.

Jakub Maksymov: Dodnes těžím ze zkušeností ochotníka

S Jakubem Maksymovem, někdejšími dlouholetým amatérským loutkářem vzešlým z dnes již legendární jaroměřské školy Jarky Holasové, ale nyní profesionálem, doktorandem na Katedře alternativního a loutkového divadla DAMU a nově také uměleckým šéfem Divadla loutek v Ostravě jsme se sešli Na Bídě. Bíděné to ovšem nebylo ani v nejmenším.

Máš rozsáhlou amatérskou minulost, pak jsi plynule přešel na DAMU a z ní do profesionálního divadla. Byly principy, které sis osvojil jako amatér, platné i na škole a v následné praxi?

Postupy, které jsem se naučil od Jarky nebo jinde v amatérském divadle, mi nebyly tolik přínosné na škole, ale v praxi jsem je paradoxně začal používat naopak hodně. Mým vedoucím byl Karel Makonj, který po mě požadoval, abych se od amatérského divadla odpoutal, považoval to za nezbytné na mé cestě k profesionalizaci, amatérské divadlo podle něj vycházelo z příliš odlišných východisek. Což je do jisté míry platné, ale na druhou stranu to, co mělo úspěch na škole, nebyly věci, které by mohly fungovat v divadelní praxi – a zejména pak ve zřizovaných loutkových divadlech. Tam naopak dodneška těžím z toho, co jsem se naučil jako ochotník.

Pokud vím, na nezávislé scéně jsi působil jen málo, šel jsi rovnou do zřizovaných divadel, je to tak?

Jednoznačně. Řekl jsem si totiž, že když to divadlo studuju a chci ho dělat profesionálně, tak se jím chci i uživit. Dal jsem tomu velkou prioritu. Když se na to podívám pragmaticky, jakoby ošklivě kapitalisticky, nezávislé divadlo je hrozně časově náročné a já jsem nepřišel na to, jakým způsobem si finančně vrátit tu investici. Je to do jisté míry i nutnost.

Mohl bys nějak charakterizovat těžiště své tvorby?

Těžištěm je vyjadřování skrze nějaký jiný prostředek než skrze herce, který by na jevišti vytvářel znak typu herecké postavy, ale potřebuju mít komunikaci divadelním znakem zesložitěnou nějakým dalším prostředkem. Nejpřirozenější je pro mě ta loutka, ale může to být i nějaká technologie, zvuk.

Máš nějakou cílovou skupinu, pro kterou nejraději nebo nejlépe tvoříš?

Postupem času jsem zjistil, že to jsou skupiny 7+ a 10+, mladší školní věk, protože sám mám nějaké jasné vzpomínky na to, jak jsem se tehdy cítil já a co mě bavilo, navíc člověk ještě není úplně zmasakrovanej školou a má o věci autentický zájem – a přitom už je o věcech schopný hodně přemýšlet. Baví ho objevovat nové věci a baví ho dobrodružství. A pak mám zkušenost, že když to udělám pořádně, baví to nejen ta děcka, ale můžu na to pozvat i svoje vrstevníky, kteří si to také divácky užijí. Naopak mám trabl s inscenacemi pro děti 3+, protože je pro mě složité balancovat mezi jednoduchostí a banálností, k níž, bojím se, mám při takové práci tendenci sklouzávat.

Znamená to, že nová dramaturgie Divadla loutek bude pod tvým vedením více cílit na tuhle skupinu?

Myslím, že toto není úkolem Divadla loutek. Je to největší divadlo pro děti v celém regionu a nikdy nebude mít nouzi o diváky, protože na to má v podstatě monopol. Jeho úkolem je podle mého nezabývat se jen jednou věkovou skupinou, ale pracovat s dětským divákem obecně. Oslovuji různé tvůrce, především tvůrkyně, které budou vychytávat to, co vím, že sám nedokážu.

Dá se pojmenovat, s čím do toho divadla přicházíš, jakou změnu přinášíš? I oproti tomu, jak to tam funguje teď, protože pokud má divadlo monopol, dovedu si představit, že má také své zavedené postupy, z nichž nemá potřebu ustupovat.

To divadlo bylo před mým příchodem enormně orientované na provoz, byli rekordmani v počtu odehraných repríz: se dvěma scénami odehrávalo přes sedm set repríz ročně. S paní ředitelkou jsme se rozhodli trochu zpomalit tohle šílené tempo a zasoustředit se na projekty samotné, neplnit jen díry v repertoáru,

ale mít u každé premiéry nějakou jasnou ambici. Aby to divadlo dohnalo vývoj loutkového divadla a přestalo působit provinčním dojmem.

Chcete být světoví!

Nebo aspoň republikoví... přinejhorším aspoň zemský.

Co to znamená konkrétně? Jaké nové, současné postupy tam s dalšími tvůrci přinášíš?

Mám pocit, že to divadlo bylo dlouho oddělené od toho, co se děje v loutkářském světě okolo něj. A nač se ptáš, není tak snadná otázka, jak se zdá. Chci třeba změnit uvažování o dramaturgii, abychom se posunuli od dramaturgie titulů, kdy se to odvíjí od nějakého tématu a titulu pro konkrétní cílovou skupinu, k projektové dramaturgii, kdy spíš hledám tvůrce pro konkrétní věkovou skupinu. Jakoby dramaturgie talentů. Snažím se oslovit lidi, kteří mi přijdou výrazní, kteří mi nějak konvenují, s nimiž chci vstoupit do kreativního dialogu, ale nemám tam nějaký dramaturgický nadpis.

Neznamená ale to, co říkáš, ústup od tradičních loutek, marionet, maňásků a spol.?

Ne nutně. Ne programově. Na druhou stranu, režisérů, které by to bavilo, uměli to dělat a zároveň byli nějakým způsobem současní, takových opravdu moc není. Do jisté míry to překonané je. I ty nejlepší inscenace, které např. s marionetami pracují, třeba loňský Kašpárek a zbojník, pracují s marionetou jako s kulturní referencí. Za mě už dnes není možné vzít kukátkové divadlo a hrát tam navážno s marionetami bez nějaké nadstavby, nemůžeme hrát jako před sto lety. Zejména my jako zřizovaná instituce bychom o tradici loutkového divadla měli pečovat – a ne tak, že se z nás stane muzeum, ale tím, že tu tradici budeme nějak rozvíjet.

jaroslavská babička

Jakub Vašíček: Na Chrudimi je nejlepší korzování

S Jakubem Vašíčkem to měl být malý rozhovor o Sedmeru krkavců, ale pak šéfredaktor zjistil, že je třeba rozhovor velký, a na odpoledních Sedmero krkavců mě pro brutální převis diváckého zájmu nevypustili, takže jsme se jich dotkli jen minimálně. Naštěstí Jakub je chrudimský inventář, takže témat bylo dost i tak. (Pro případ, že by došly otázky, jsem se pojistil tázací oporou syna Huberta.)

Kubo, pokolikáté jsi na Chrudimi?

Tak to nemám tušení. Ale poprvé jsem tady byl ve třinácti, je mi pětadvacet, když odečtu těch pár ročníků, kdy jsem chyběl... tak zhruba po dvacáté páté.

A kolikrát jsi tady hrál?

Tak to nemám tušení úplně stejně. Ale hrál jsem tady s Rámusem, s Pachýřem Pačejořem, se Športnikama, s Mimotaurem, pak se tady hrálo dost inscenací, které jsem režíroval... no asi by to mohlo být podobné číslo.

Když syn loutkářů začne dělat loutkové divadlo, je to kontinuita, je to vzdor, je to oboje?

Vzdor určitě ne, potřebu vzdorovat vůči našim jsem nikdy neměl. Určitě hrálo roli, že jsem se v tom odmala pohyboval. A pak jsem byl v tom správném věku, když se tady po revoluci začaly objevovat nezávislé soubory. Bylo mi dvanáct nebo třináct, když jsem poprvé viděl Buchty a loutky nebo Continuo, tak to tě osloví a ovlivní. Tím, jak je to málo kamenný. Takže se to stalo úplně přirozeně.

Ty tady už řadu let vedeš diskusní seminář.

Už třeba podesáté. Je to celkem náročné tým, že těsně před Chrudimí nám v DRAKu probíhají Regiony, tak je člověk ukomunikovaný. Ale zase je osvěžující, že v červnu bývá Mateřinka, Skupovka, pak Regiony – a všude člověk potkává ty samé lidi. A tady jsou aspoň zčásti jiní.

Mění se sestava toho semináře hodně?

Myslím si, že ne, že většina lidí jezdí pravidelně. A je to spíš výhoda, bavíme se hodně otevřeně a nehrájeme si na nějaké formality, na které já stejně nikdy moc nebyl. Taky tou pravidelností je vidět, že se lidi už před sebou nebojí mluvit, což je fajn. A těší mě, že skladba těch lidí je věkově hodně rozrůzněná.

Pamatuju si, jak jste do DRAKu s tvým dramaturgickým parťákem Tomášem Jarkovským nastupovali jako ti „mladí a naděvní“. Už jste tam deset let: jak čelit tomu, aby si lidi nezačali říkat, že už tam jste moc dlouho?

Deset let vypadá jako dlouhá doba, ale ono taky dlouho trvá, než věci v divadle začnou být takové, jak by si člověk přál. A ta doba, kdy jsou věci takové, jak bych si přál, podle mě netrvá tak dlouho, aby mi to přišlo vyčerpaný. Nějakou potřebu zásadní změny jsem určitě ještě nepocítil.

Ty už od školy děláš skoro všechno s Tomášem, nejen v DRAKu, ale i jinde. Jak ten vztah udržovat, aby se nevyčerpal nebo aby ho „umělecká ega“ nerozvrátila?

Člověče, my opravdu nikdy žádný větší problém ani konflikt neměli. Zajímavé je, že okolí nás vnímá tak, že Tomáš je z nás dvou ten koncepční a racionálnější, a já jsem ten ulitlý, co dělá blbosti. V podstatě je to pravda a určitě je to pravda v životě, ale dost často se nám při práci na inscenaci stává, že se to otočí, že já se snažím držet sdělnost a koncepci, a Tomáš chrlí ty ulítlé, freestyleové nápady.

Když si vezmu tvé první inscenace, vnímal jsem tě hodně jako režiséra-pankáče, jehož estetika je záměrně dost špinavá a necizelovaná. Poslední léta ale často děláš věci, které jsou dost technologicky náročné a propracované, které musí být velmi přesné, aby fungovaly.

Tendence to asi je, ale vždycky to vychází z toho, kam se vydáme tematicky. A já už si to všechno užil a připadám si na to starý, na to zahazování loutek a lehký fuckerství na všechno. Je to nějaké stadium; když to dělají kluci, kterým je třicet, tak mě na to baví koukat, ale člověk se musí někam posunout a nedělat věci pořád dokola stejně. A souvisí to určitě s tím, že děláme hodně pro větší děti a teenagery: kdybychom dělali především pro malý, bylo by to jinak.

Když si vezmu věci, jako je vaše „americká“ trilogie v DRAKu – Bílý tesák, kerouacovská Cesta a Huckleberry Finn – cítím z toho okouzlení látkami, které jsou i pro mě generačně a citově blízké. Ale třeba #Burn#IamHere#Herostratos v Naivním divadle, inscenace ze světa youtuberů, to jste se museli vydat do světa, který pro vás není přirozený. V čem je to jiné?

S tou americkou trilogií máš úplnou pravdu, to jsou látky, které jsou pro mě hodně osobní, vnitřně blízké a zásadní. Ale ten Herostratos je vlastně součástí jiné trilogie, která řeší věci, které se dějí teď a jsou to vlastně nové fenomény – patřilo by k tomu ještě Pravdu má každý svou (?) v Alfě a teď čerstvě Válka světů v DRAKu. Zatímco u Londona nebo Kerouaca to byly věci, na které jsem už měl nějaký pohled a názor, řekněme archetypální témata svobody, tady mnohem víc zjišťuju, co si o tom vůbec myslet a teprve to poznávám.

Divadlo pro teenagery děláte s Tomášem už přes deset let – je to těžší, protože se sami věkově od teenagerů vzdalujete, nebo je to snazší, protože jste poučenější?

Tim, že můj vlastní syn jde do tohoto věku, tak to začíná být jiné a zajímavější. Třeba zmíněný *Herostratos* by určitě nevznikl, kdybych neviděl Hynka, jak se na YouTube dívá na jiné lidi, kteří hrají počítačové hry, což mi přišlo tak nepochopitelný, že jsem z toho nejdřív málem omdlel, ale pak jsem do toho chtěl proniknout.

U Sedmera krkavců, kteří byli dneska na Chrudimi k vidění, se vracíš v DRAKu k takzvané klasické pohádce po čtyřech letech od Šípkové Růženky. To je delší doba a mám pocit, že jsi k tomuhle žánru nikdy moc netíhl – pletu se?

No ono těch dobrých klasických pohádek zas tak moc není. A spousta se jich i v DRAKu dělala, často ve slavných inscenacích, což je ostatně případ i té *Šípkové Růženky*. Já se tomu nevyhýbám, ostatně jsem skoro všechny, které mám rád, dělal, byť ne v DRAKu – Karkulku, Perníkovou chaloupku, Sněhurku. Ale musí se k tomu dojít, musí k tomu být nějaký důvod. Se *Sedmerem krkavců* přišla naše dramaturgyně Bára Kamenická Pokorná a já byl za to moc rád. Vidíš, po hrozně dlouhé době jsme nedělali s Tomášem a taky jsem si to hodně užil. Pro mě je to pohádka o traumatu, o hledání a pojmenování toho, co ti ublížilo.

Viděl jsi tady letos něco, co tě hodně oslovilo?

Bude to znít hodně blbě, jelikož to režirovala moje máma a hraje v tom můj syn a moje sestra a tak, ale zatím nejvíc mě oslovil Rámus. A pak pan inženýr Hájek, z kterého teď čerstvě jdu, to je jistota a stálice.

S tím Rámusem jsi mi nahrál – jak to máte v divadelnické rodině se zpětnou vazbou? Co si říkáte ke svým inscenacím?

Já myslím, že jsme upřímní. Já měl třeba k inscenaci Rámusu, o které mluvíme, dost připomínek, když jsem to viděl v Plzni, něco z toho zapracovali a myslím, že určitě ku prospěchu věci. Normálně si říkáme, co nám přišlo dobrý a co blbě, a pak se tím různě řídíme a neřídíme.

Co máš nejradši na Loutkářské Chrudimi?

Že někam odněkud jdeš a cestou se desetkrát s někým zastavíš, řekneš si čau a prohodíš pár vět, ale zároveň to nejsou žádné velké rozhovory. Je to takové korzování, které jinak moc nezažiješ. Prostě si jen tak brouzdáš.

Hubert Šotkovský: Byl jsi někdy v Chrudimi, když není Loutkářská Chrudim?

Jo, několikrát, a je to hrozně divný, když tady ten festival není. Je to holý, je to prázdný, vlastně trochu depresivní. Není s kým brouzdat!

Ptal se Jan Šotkovský (feat. Hubert Šotkovský)

Kabely zkrkavčely

Sedmero krkavců pokračuje v dramaturgické linii adaptací klasických pohádek, kterým se Jakub Vašíček v Divadle DRAK věnuje dlouhodobě. Se spoluscenáristkou a dramaturgyní Barbarou Kamenickou Pokornou vhodně připodobňují „zlobení“ sedmera bratrů v původní pohádce k hyperaktivitě a neschopnosti koncentrace, kterých je dnešní, nejenom dětský svět plný. Bohdanka je obdobně „nastřelená“ jako její bratři, i když zřejmě z jiných důvodů, protože si kvůli traumatizovaným rodičům musí vystačit sama a být si jak matkou, otcem i sourozenci. Čin, kterým má zachránit své bratry, tedy soustředit se na náročný dlouhodobý úkol, a především po celou dobu jeho plnění nemluvit, se tak jeví opravdu jako zásadní pohádková zkouška.

Problém je, že Bohdanka na podmínky přistupuje velmi rychle a vlastně „v pohodlí“ vrby vše provádí až příliš jednoduše. Chytře a silně nastolené téma jako by se z inscenace záhy vytratilo. Podobně nedomyšleně či nevystaveně na mě působí samotný akt upálení. Bohdanka je náhle reprezentovaná loutkou (což se do té doby dělo minimálně) a zlá švagrová se ji chystá zabít, ale protože herečka stále sedí v bezpečí stromu a strhává na sebe dominantní pozornost, opravdový pocit nebezpečí se podle mě vybudovat nepodařilo. Hodně věcí se v inscenaci spíš jen řekne, než že by je bylo možné pocítit.

Dobré nápady ovšem suverénně převládají. Ať už vstupní situace s looperem a lákavým červeným tlačítkem, nebo znázornění emocionální nepřítomnosti rodičů jako loutek bez vodičů mrtvě sedících u stolu. Vtipný, ale i hluboce lidský je motiv prince, který od morbidního vztahu se svou sestrou utíká do přírody a čistý cit hledá ve skládání nablblého folku (láska k Bohdance ho postupně „zušlechťuje“, až nakonec recituje Shakespeara). Ohromující je, jak Vašíček dokáže neustále přepínat mezi vtipnou groteskou ze života a tajemnou, mystickou pohádkovou atmosférou. Strhující je ale i hudba, light design, herecké výkony, scénografie... takto ve všech složkách suverénní a vyvážený tvar se v českém divadle jen tak nevidí.

Jitka Šotkovská

Potěšení

Credits: Kreslí Vojta Líba, píše život sám.

Mžení, deštík, liják, průtrž

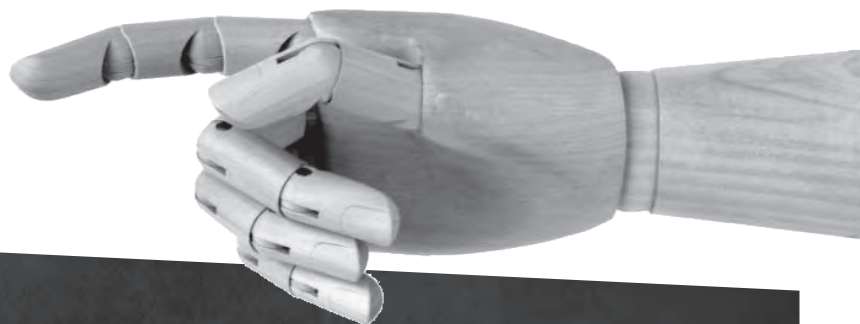
Prší! Konečně! Říkáme si tady, na festivalu. Možná jste měli to štěstí a vydali jste se tam, kde je deště ještě více, kde prší zdola nahoru a kde vám nepromokavé boty zmoknou a jen tak neuschnou. Neboli pokud jste zhlédli inscenaci *Krajina v batůžku* od studia DAMÚZA, máte zřejmě deště až po krk. Ponoření do tmy vidíme jen světýlko auta, které projíždí irskou krajinou. Déšť nepřestává, naopak sílí. Pokud jste si mysleli, že jsme v posledních dnech zažili silné průtrže, mýlíte se. V inscenaci přes silné bušení vody není slyšet slova. Po dešti slyšíme jen: „Nechodte ven, zničí vám to život.“ Stopem se přesouváme ke „zpropadené hromadě kamenů“ v národním parku Burren a dál do hospody, ze které slyšíme skotské, ale i české písně. Přírodní materiály, jednoduché i titěrné loutky, zpěv a živý hudební doprovod důvěrně vykreslují krajinu a dávají prostor divácké fantazii. Tento cestovatelský zážitek však budete mít pouze tehdy, když se vám podaří ulovit si místo v předních řadách. Pokud totiž budete sedět v páté řadě a v řadě před vámi si stoupne holčička, která chudák přes další hlavy dospělých nic nevidí, nevidíte nic vy.

Františka Benešová

Glosa ex machina

Když má story správně skončit
a nechceme vidět skon, či
jinou hrůzu, co se očím přičí,
když postavy zůstávají v při, či
prohrály svůj los jak hráči,
když milý neví, zda má, či
nemá milovat milou svou,
volejte Jarmilku Parčiovou.

Jaroslavská babička

Tak dlouho vodiš, až se loutka utrhne...

RÁMUS, Plzeň

Uf uf uf

Pochybuju. Především o sobě, pochopitelně. Viděl jsem za léta, co jezdím na Hronov a Chrudim, už slušnou řádku inscenací Rámusu. Málokdy mi přišly skutečně dotažené, většinou byly různě disproporční, matoucí, nevyvážené, až příliš spoléhající na estetiku ležérní domácí zbastlenosti. Ale takřka vždycky bylo jasné, že se hraje o problémech, které Rámusáky skutečně trápí, o věcech podstatných a nebanálních. Rozhodně bych je spíše podezíral z překombinovanosti nebo malé sdělnosti, než z toho, že by Zdeňka Vašíčková a její parta neřešili, o co (a zda o něco) má jít. Teď mám poprvé pocit, že Rámus vstoupil na pole „vždyť je to pohádka, ta nepotřebuje žádný velký vymejšlení“. (Netřeba zdůrazňovat, že na tomto poli je až zbytečně plno.)

Nechce se mi tomu věřit, proto pochybuju.

A přitom se začalo tak hezky, s úderně nastoleným tématem „rodiče lajnují dětem život“ a výborným loutkářským fórem, kdy princovu loutku musí vodit jeho rodiče, protože jeho vodič spolupráci odmítá a (post)pubertálně truceje pod stolem. Jenže...

Poprvé jsem se jako divák s touhou jít s inscenací zasekl, když se ukáže, že chalupnice Filoména, která se ve své snaze dostat dceru na zámek tváří ambiciózně jako Lady Macbeth, nemá ve skutečnosti žádný plán. Plácne první hloupost, dceru nechá ve štychu a vrátí se do chalupy. A nic z toho neplyne, nikdo na to nereaguje, prostě zmizí z děje.

Podruhé jsem se zasekl, když se vytáhla jedna z emotivně a významově nejsilnějších karet loutkového divadla – přestřižení

vodicích nití. Má to být zřejmě znak emancipace mladého královského páru od rodičovské autority. Nicméně nitě stíhá vodič, který loutku vodí i nadále, takže se vlastně nic nestane, jenom z marionety vznikne manekýn. Prázdné gesto.

(Pán stojící vedle mě u Kafekáry po představení podotkl, že se vlastně od rodičů nijak neodstříhli, vždyť zůstali s partnerem, kterého jim rodiče vybrali. Touché.)

Potřetí a zásadně jsem se vzpříčil u onoho závěrečného „kdo jsem já – Jarmilka Parčiová“. Je to krásný fór – být hodně insiderský – ale než jsem se dosmál, už jsem se naštvál. To opravdu celý příběh i s tím předlouhým putováním na sever byl o tom, že Jarmila Parčiová vstupuje do různých pohádek, bere v nich mladým rodičům děti a pak je celkem bez protestů vrací, protože to má vlastně dost na háku? Není to málo, Antone Pavloviči?

Samozřejmě je tady ještě další možnost – že to celé není míněno úplně vážně. A že se zde zlomyslně paroduje celá sada stereotypů českého loutkového divadla pro děti: chabé nebo neexistující motivace; postavy, které dosáhnou cíle, aniž by musely něco obětovat nebo se nějak změnit; dlouhé popisné rozehrávání jednoduchých dějových faktů; nadměrné zařazování výplňových písní na libovolná místa; a ve chvíli, kdy nevíme, jak z příběhu ven, nějaká ta Jarmilka ex machina. Jenom nevím, zda je tahle interpretace vůči souboru příliš vstřícná, nebo příliš zákeřná. A tak pochybuju.

Jan Šotkovský

Grimmové a Rámusáci

Plzeňský Rámus po léta známe jako rodinný soubor, jenž se s vtipem, nápaditostí a obrazností pouští do témat, kterými žijí především jeho nejmladší členové – děti a vnoučata těch starších. I letošní *Tak dlouho vodiš, až se loutka utrhne...* je z tohoto ranku – tentokrát jde o osamostatňování se.

Velmi volně zpracování *Rumpelstilzchena* bratří Grimmů začíná příjezdem (nám známým známé) souborové „ikony“ Jarmilky Parčiové na bicyklu: dojede, na mapě zjistí, že je tu správně, zapáchne samoroztahovací stan a zmizí. Vzápětí sledujeme, jak matka manipuluje svou dceru do vdávání, a poté i královský pár svého syna do ženění, v podobě pětadvaceti-centimetrových marionetek na masivních dřevěných vahadlech. Chalupářská přadlena docílí svého lži o schopnosti dcery upříst ze slámy zlato, v čemž ji zachrání Jarmilka svým bicyklostrojem. Happyend: svatba, mimino, o něž se tchýně přetahují... – ...a podivný skřet z kola si přijde pro svou odměnu a mizí i s dítětem. Leda... – leda, že by princ a dívka přišli na to, co je zač. Potud Grimmové. A pak už Rámus po svém.

Dlouho voděné loutky se utrhnou – mladá princezna i její muž se zbaví pout (vahadel), jimiž je matka manipulovaly – a coby manekýni prchají do lesa. S pomocí Lesní Moudrosti a jejich dvou pomocníků, malé skautky a skauta, putují přes propast, ubrání se medvědovi, překonají rozbořený potok, až dorazí ke stanu, v němž nic netušící Jarmilka prozpěvováním o svém úspěchu prozradí svou identitu. Chtě nechtě dítě vrátí, skautům odtroubí večerka, ale ještě stihnou pomocí návodu na jezka v kleci poradit zoufalé Jarmilce, jak složit stan, a ta odjíždí (do Hronova?).

Rámus tentokrát zejména v první části překvapivě míří k „nastudovanému“, v podstatě interpretačním divadlu, namísto svého obvyklého postupu, při němž pohádka či jiná užitá látka vzniká jakoby druhotně z hravosti jednotlivých představitelů. Celé je to nesmírně zábavné a nápadité (jen důvod umělohmotných kuželů coby nabízejících se nevěst mi uniká), včetně četných loutkářských „malých domů“, vrcholících odhalením, že skřetem, jenž unesl dítě, je Jarmilka Parčiová (což ovšem pro nezasvěcené těžko může fungovat). Loutky jsou používány někdy jako postavy jednající vůči sobě, někdy ve vztahu herec-loutka, a jindy hrají herci-vodiči vůči sobě navzájem; jen zřídka hraje někdo i nezáměrně místo loutky vlastním tělem. S loutkami se hrají reálné situace i významové nadsázky, umožněné jejich předmětností (lety, pády...). A jako vždy: obdivuhodná je radostná dynamika souboru.

Jisté pochybnosti mám jen u stavby inscenace vzhledem k tématu vyjádřenému titulem. Osamostatňování je završeno někdy před polovinou vymaněním se z rodičovské manipulace – a následující cesta, tak, jak je pojata, už k němu nemá příliš silnou vazbu. Mladí se snaží získat zpět své (de facto nechtěné?) dítě, ale osamostatňování se v tom výrazněji neprojevuje: všeho vlastně dosáhnou díky pomoci a nápoověď Lesní Moudrosti a jejich skautských pomocníků, a akcentuje se spíše nápaditost řešení dílčích detailů: jak přejít po laně přes propast, jak zjistit podle mechu na jabloni, kde je sever (je to tak důležité?), jak upokojit medvěda, jenž utrl jablko (co to znamená?), jak proplout řekou – zatímco téma mizí v pozadí. Jde spíše o dobrodružství a divadelní nápaditost.

Luděk Richter

Rozhovor se souborem RÁMUS

S Nelou Štolbovou a Matyášem Zemanem, představitelkou a představitelem ústředního páru pohádky *Tak dlouho vodiš, až se loutka utrhne...*, jsme se potkali po jejich posledním představení ve vydýchaném sále MEDu. Oba byli ještě nabití energií z představení a oči jim nadšeně svítily.

Pohádka je hlavně o vás dvou, procházíte si teď odstříháním?

Matyáš: Mám spíš pocit, že já už jsem teda dávno odstříhlel.

Nela: Já mám zase pocit, že jsem ještě před odstřížením.

Jakým způsobem vzniká vaše inscenace?

Nela: Režisérka pošle text a potom my podle vlastního uvážení dodáváme drobnosti, taky se na tom podílíme.

Matyáš: Základ je scénář, a pak když někoho napadne něco, na čem se všichni shodnou, tak se to tam potom přidá.

Co třeba jste si přidali?

Matyáš: Já jsem si třeba upravil postavu toho prince, protože nikde není napsaný, jaký má být, tak jsem mu přidal povahu, že je takovej naegovanej (*smích*). Když jako princ říkám, že jsem něco našel nebo udělal, i když to ve skutečnosti není moje práce, ale práce lesní moudrosti a skautů.

Nela: Oba dva jsme si přidali povahu a charakter postavy. Třeba já jsem k té mamce taková namyšlená, jakoby oprsklá.

Co vás nejvíc baví na zkoušení?

Matyáš: Právě to přidávání nových věcí; to, co není napsané. Když něco vymyslím a pak se to hraje. A úplně nejvíc mě na tom baví, když můžu někoho pobavit, když se mi nebo nám podaří vymyslet něco, co toho diváka pobaví.

Nela: Taky mě na tom baví přidávání těch našich drobností, že to tam vůbec je.

A co vás nejvíce baví při samotném představení?

Nela: Mě na tom baví úplně všechno – celý představení si užívám, třeba i části, ve kterých nehraju, úplně všechno mě na tom baví.

Matyáš: Největší energii má ten závěrečný potlesk, když už dohrajeme a přijdeme se uklonit dopředu, diváci nám dávají neskutečnou zpětnou energii. To je skvělejší pocit.

Jaroslav Jurečka

Teze poroty:

Jak už je rámusáckým dobrým zvykem, vybral si jako výchozí materiál všeobecně známý příběh, ve kterém si ovšem našel silné náděma, které celým příběhem postupovalo a od které ho se odvíjela scénografie i herecký přístup. Tentokrát jsme zhlédli příběh Rampelníka, ovšem ve zcela novém kabátu. Za zdařilé porota považuje výběr náděmatu, které by se dalo popsat jako silný rodičovský vliv na ratolesti a posléze i vymanění se z něj. Rámus toto téma nepojmenovává jen slovy, ale také loutkami, které jsou nejprve nitěmi připoutané k vahadlu a jejichž animaci mnohdy přebírají animátoři postav rodičů. Z těchto vahadel se pak oba hlavní protagonisté dokáží vymanit a přichází další část inscenace, kdy se mění na manekýny. Tento princip proměny se zdál porotě zdařilý.

Samotná podoba loutek a celé scénografie však pokulhává. Scénografie působí nesourodě a roztříštěně – stejně jako výběr kostýmů, které spíše odvádí pozornost od loutek. Podobně rušivý se zdál částí poroty příliš výrazný herecký projev u některých herců. Rozhodně však porota oceňuje složení souboru napříč generacemi a plné nasazení všech aktérů, především pak hudební i herecký výkon Jarmily Parčiové, která si zahrála postavu Jarmily Parčiové.

óBludy

Krůty a krocani, ZUŠ Třinec

Jejichpsychologie.cz

Inscenace *óBludy* souboru Krůty a krocani z Třince je typickým zástupcem „zuškovské“, studentské tvorby. Tedy inscenací autorských, kolektivních a silných v tématu, které je podstatné jak pro adolescentní členy souboru, tak pro jejich vrstevníky, jimž bývají nezřídka určené. Zároveň se často nejedná o divadelní tvar vytvořený se snahou o komplexnost či vyváženost všech divadelních složek. „Co“ z pochopitelných důvodů často převažuje nad „jak“.

Hned v úvodu se herci – obligátně v neutrálním černém kostýmu a bosí – seřadí před publikem a seznámí ho s medicínskou definicí bludů a jejich typologií. Téma je nastoleno, i když vzápětí se ukáže, že spíše než o chorobné představy nezakládající se na vnější realitě půjde o vnitřní strachy, vznikající na základě více či méně traumatizujících událostí, které nás potkávají v průběhu dětství a dospívání. Ať už to jsou nepřiměřené ambice a soupeření rodičů, uniformující školský systém, nebo odmítnutí vrstevníky.

Vše je demonstrováno na postavě osamělého chlapce s příznačným jménem Robinson, v jehož roli se herci a herečky střídají. Inscenace ohledává nesporně zajímavé a důležité téma a příjemně mě překvapil i její neplakátový závěr, kdy se sice

řekne, že svým strašákům je potřeba se postavit, ale taky to, že nejspíš nikdy nezmizí, a že vnitřní boj je přesto potřeba svádět zas a znovu.

Zároveň se nemůžu zbavit dojmu jakési bezkrevnosti, nedostatku vnitřní angažovanosti aktérů. Je to paradox, protože znovu opakují, že o tom, že téma je pro soubor podstatné, jistě dlouho diskutované a svobodně zvolené, nepochybuji. Zdá se mi, že to může pramenit z přílišné strohosti zvolených prostředků, obecnosti jednotlivých situací a vlastně i z přílišné znakovosti.

Tam, kde by loutka jindy pomohla udržet si odstup a vyhnout se nevěrohodnému prožívání, najednou jako by téma aktérům odcizovala až příliš. Bludy reprezentují jen obecní strašáci na tyči, jsou sice pojmenováni, ale nijak neodlišeni či nezkonkretizováni, postava Robinsona je určena jen bílou košilí, kterou si herci téměř nezúčastněně předávají. Stejně tak jednotlivé repliky i jejich podání rezignují na jakoukoliv osobitost. Celá inscenace tak na mě místo snahy pojmenovat vlastní zážitky a úzkosti a přetavit je v divadelní tvar působí spíše jen jako zdramatizovaný článek z popularizačního psychologického časopisu.

Jitka Šotkovská

Kde úzkost má?

Divadelní soubor Krůty a krocani z třinecké ZUŠky se nám představil s inscenací *óBludy* podle komiksové předlohy katalánského autora Alfonsa Casase.

Na úvod vystoupí celý herecký soubor v rámci přednášky obeznamující nás s existencí Bludů, kteří mají negativní vliv na naše sociální fungování. Tyto bytosti bychom mohli pojmenovat i familiárnějšími označeními tzv. úzkostí, toxických myšlenek, traumat a jiných obtíží. Jedná se o společenské téma, jež se týká v současné době řady mladistvých, k jejichž generaci se stále aspoň mentálně přiřazují.

Soubor poukazuje na to, že zhmotňování vnitřních démonů nastává už v období dětství, během něhož jsme vystavováni nátlaku ze strany rodičů, kteří se nedokáží dohodnout na způsobu výchovy svých potomků. Školské prostředí, do kterého se následně přesuneme, se také ukazuje jako nekvalitní oblast, v níž se jedinec může setkat se šikanou, outsiderstvím a převrtáčkami svých vrstevníků. Psychický nátlak je také vytvářen pedagogy, kteří se mermomocí pokoušejí žáky převychovat, aby nevyčuhovali ze systematické tabulky „patříčného studenta“. Načež se prokazuje, že pracovní a dospělácký život není, co se týče pozitivnějšího životního přístupu, o nic lepší než ten školní. Kámen úrazu vnímám už hned na začátku, kdy před nás vystoupí herci a herečky. Zde je nutno si pojmenovat několik nedostatků prostupujících celým představením. Konkrétně se jedná o statickosti akce, hodně táhlé monotónní tempo, tedy kromě pasáže se stínovým divadlem, která byla oproti ostatním výstupům nejsvižnější, avšak ansámbl má ještě prostor se kam dostat. Temporytmus se trhá i kvůli zdoluhavým světelným předělům, které jsou zdoluhavé, takže divák ztrácí pozornost.

Práce s maskovými loutkami tří Bludů, včetně jejich pláštíků, by si ještě zasloužila dotáhnout, možná zdynamizovat a více rozehrát, protože děsivost, o níž herci na začátku hovoří, zůstává jen ve slovech a skutek utek. Místo obludných příšer terorizujících naše psychické zdraví před sebou vidím pozoruhodné entity, které mají radost z toho, když se zrovna čirou náhodou něco nepovede.

Herci a herečky si s každou novou etapou v životě ústředního hrdiny mezi sebou předávají kostým značící, že si těmito duševními problémy může procházet kdokoliv, do té doby, než se do kostýmu obleče herec představující „vysněné ideální já“. Následně Bludy nemají nad jeho životem takovou kontrolu jako dříve, jelikož se s nimi naučil žít. Monolog, který pronáší v poslední čtvrtině představení, byl sice skutečně myšlen od srdíčka, jenže mě se zkrátka nedotkl. Bez toho mi závěr vyznívá jako *deus ex machina*, a nikoliv jakožto proces sebeuvědomění.

Milan Hábl

Každý Blud má své jméno

Rozhovor se souborem Krůty a krocani o inscenaci *óBludy*

Jak vaše představení vznikalo?

– S nápadem přišla paní učitelka našeho souboru. Inspirací nám byla komiksová knížka *Bludy v hlavě* od španělského kreslíře Alfonsa Casase. Zalíbila se nám tematika bludů a strachů.

– Knížkou jsme se pouze inspirovali, příběh jsme více domýšleli. Bludy, které jste viděli v představení, jsou naše vlastní výtvary.

Jak vznikaly představy o ztvárnění masek Bludů?

– Masky jsme si dělali sami.

– Nejprve jsme si začali psát, jaké jsou naše vlastní obavy a strachy. Nejvíce se nám opakovala sociální fobie, agrese a nevědomost a strach z neznáma.

– Výtvarné zpracování se odvíjelo od toho, jak se který Blud projevuje. Na základě toho jsme určovali tvary, barvy i látky. Například Všudykuk, maska sociální fobie, je obrovská bulva, která má spoustu očí, aby všechno viděla a nic jí neuniklo. Ostatní máme také pojmenované.

Co pro vás bylo při zkoušení nejvíce objevné? Co vás nejvíce bavilo?

– Hodně jsme pracovali s látkami, což pro nás bylo nové. Hledali jsme, jak se bude každý Blud pohybovat. Snažili jsme se, aby si byly co nejméně podobné, s každým z nich se pracovalo jinak.

– Bavilo nás i to, že jsme nehráli s loutkami jako takovými, ale jen s kusem látky či malířské fólie.

Františka Benešová

Teze poroty:

Súbor Krůty a krocani zo ZUŠ Třinec ponúkol inscenáciu *óBludy* tvorenú prostriedkami detskej dramatickej tvorivosti. Inšpiráciou im bol komiks *Bludy v hlavě* vydaný v českom preklade v roku 2023. Katalánsky autor Alfons Casas stvárnil, ako aj podtitul *Úzkosti, pochybnosti a jini spolubydlíci* naznačuje, znepokojivé hlasy, ktoré občas máme v hlave, ktoré nás zneisťujú. Niektoré má tohto vnútorného kritika silnejšieho, niektoré slabšieho. Obzvlášť je to téma v čase dospievania, kedy sa prudko mení telo aj myseľ a pocit neistoty môžu byť vtedy o to silnejšie.

Súbor inscenáciu začal exaktným vysvetlením pojmu bludy a vymenujú aj ich delenie na makromanické, mikromanické a paranoidné. Potom zobrazujú scény zo života dieťaťa, ktoré môžu viesť k neistote (teda pochybnostiam o sebe a nástojčivej sebakritike) celý život – „takhle hodný chlapec nevypadá“ alebo reakcia na spontánnu detskú kresbu: „takhle sluníčko nevypadá“. Pochybnosti, ktoré dospievajúceho Robinsona sprežívajú, zobrazili ako objekty/masky/bábky, ktoré kombinujú akúsi hlavu a ďalší materiál (igelit, látka). Práca s igelitom (jeho animovanie) by mohla byť precíznejšia a využiť sa dá napríklad aj jeho zvukový efekt.

Zo princípov detskej dramatickej tvorivosti môžeme ako pozitívny spomenúť fakt, že účinkujúci sa v hlavnej postave striedali, určujúci bol znak bielej košeľe a čiapky. Impulzom bolo konštatovanie „ja už nemôžem“, čím tomuto striedaniu sa dodali ďalší význam. Aj autor komiksu zobrazuje, aké je vyčerpávajúce neustále súperiť s pochybnosťami.

Po formálnej stránke pracovali s viacerými materiálmi, ktorých význam premieňali a napríklad kritiku rodičov zobrazili formou tieňohry. Je tu však ešte dostatok priestoru na cizelovanie postaveného divadelného tvaru, a to v hereckej aj režijnej rovine.

Kérkonošská pohádka

Loutkové divadlo V Boudě, Plzeň

Kærkonošská pohædka

Divadlo v Boudě přivezlo na Chrudim příjemnou inscenaci ve svém obvyklém, klidně řekneme bouděckém stylu. Příběh je o tom, kterak zlý skřet Rampélník dělá nezbedu v Krakonošově revíru – a to nezbedu poměrně rozsáhlou: vystřelí všechnu zvěř v lese, jednu osobu málem utopí, druhou málem dovede do basy a třetí k pokusu o sebevraždu a k sňatku z donucení. Postavy dotčené Rampélníkovým dováděním si jeho zlých záměrů a úskoků nevšimnou, dokud se neschyluje ke katastrofě, načež zasáhne Krakonoš, aby vše napravil.

Inscenační princip je velmi vtipný (ale možná nedostatečně využitý) a spočívá v tom, že obyvatelé Kærkonoš jsou marionetky, tváří v tvář maňásčímu lumpovi naprosto bezbranné; polobožská postava Krakonoše pak loutky převyšuje, protože je ztvárněna hercem (ba dokonce hercem velkým). Z hlediska žánru jde ze všeho nejspíš o loutkovou variaci na kostýmní televizní pohádku – text marionet (ostatně i skřeta) by se dal do televizního scénáře převést v podstatě jedna ku jedné, stejně jako některá pozadí namalovaná do zvětšeného leporela, před nímž

se hraje, by se mohla z fleku stát scénografií takového kusu. I to je součástí již zmiňovaného bouděckého stylu, v němž se marionety vodí trochu jako malincí herci: mnoho speciálního loutkového nepředvedou, voděny jsou vlastně nenápadně, zato se moc hezky propojují s charismatem a energií sympatických vodičů. Text samotný je milý, ozvláštněný východočeským nářečím. Největšího půvabu jazykové stylizace ale soubor dosáhl propojením s vlastním autentickým dialektem plzeňským (jistě štěstí pro herce představoval fakt, že plzeňské copa museli důsledně nahrazovat krkonošským cák). Pohædka byla sice kærkonošská, ale saerdce a jazyky zůstaly plzeňeckæ.

Je obtížné ptát se na nějaký smysl celé věci nebo na ponaučení, myslím, že účelem inscenace nebyla snaha prozkoumat nějaký etický problém a nálezy předat dětem, spíše dodat malým divákům pár desítek minut příjemně stráveného času – toho se souboru podařilo dosáhnout.

Jaroslav Jurečka

Ach, ta láska kérékonošská!

Bylo nebylo, na letošní ročník Loutkářské Chrudimi přijelo plzeňské Loutkové divadlo V Boudě s inscenací *Kérékonošská pohádka* podle stejnojmenného díla autorky a zkušené loutkářky Ivany Faitlové.

Pokud se někdo těšil na příběh, v němž uvidíme sobeckého hrubáka Trautenberka, co se pokusí znovu nějak vyzrát na všemocného a nadpřirozeného Krakonoše, mohl být částečně zklamán, jelikož v příběhu nebyl ani zmíněn. Nicméně jsme se dočkali jiného podobného škodilka, energického, věčně hladového a jediného maňáska Rampelníka, který si se všemi postavami pěkně pohrál.

Na první pohled jsme si mohli všimnout rekvizity-scény (rozuměj knihy) s názvem samotné pohádky. Onen svazek plný různých prostředí lesa je svou podobou hodně nápaditý a oku lahodící. Velice pozoruhodným jevem je práce s jazykem, jehož určitá košatost znělosti hereckých promluv ještě více zakouzila můj divácký zážitek.

Představením prostupuje mnoho krátkých hudebních výstupů, které zpřijemňují celkový chod dění a jsou trefným pojítkem mezi jednotlivými scénami. Jejich prostřednictvím se zřetelně prokazuje souhra a dynamika hereckého souboru, který s naprostou elegancí vede marionety. Člověk se ani nemůže pohoršovat nad klíčovitými osloveními zamilovaného páru, kvůli jemnosti, naivitě a nenucenosti jejich lásky. Komické situace nejsou vůbec tlačeny na sílu, ale hrají se tak akorát, aby se na nich publikum zasmálo.

Všichni herci a herečky jsou sladěni do černých kostýmů a každý z nich má ještě nějaký prvek související s loutkou, kterou vodí. Pouze postava Krakonoše je ztvárněna živým hercem, který už svým zjevem onu mýtickou bytost připomíná. Autorův obdiv patří i mladé herečce, jež po celou dobu byla schopna vydržet pod hracím pultem, aby se nenarušila mysterióznost stojící za maňáskem Rampelníka.

Inscenace je v celé svojí šířce zdařilá a precizně řemeslně provedená. Po celou dobu se mi vybavovala jiná loutková díla, ať už šlo o divadelní nebo televizní zpracování, které jsem jako malý měl rád. Znovu jsem se mohl stát součástí prostého příběhu plného lásky a nebyl jsem nucen nad ničím složitě přemýšlet.

Milan Hábl

Vše potřebné najdete v programu

Rozhovor se souborem divadla V Boudě o inscenaci *Kérékonošská pohádka*

Jak vaše inscenace vznikala?

– Důležité je říct, že text je převzatý, je to hra Ivany Faitlové. V devadesátých letech ji hrál divadelní soubor Střípek.

– Vezměte si program a nemusíte dělat rozhovor. Tam je to všechno napsané.

– Inscenace vznikla asi během půl roku, v březnu jsme měli premiéru a doteď jsme hráli asi čtyřikrát.

– Není to zdaleka autorské představení. Současně je naše verze dost vypreparovaná a upravená tím, jak se to zkouší. Hodně jsme toho zkrátali.

– Důležité pro nás bylo, aby to nebyla kopie, ale „boudácké“ představení se základem před třiceti lety. Chtěli jsme inscenaci, kterou budeme schopni odehrát jak na pravidelných sobotních představeních, tak aby mohla jezdit.

Jak vznikaly vaše loutky?

– Vznikly v rámci řezbářské konzervatoře, kdy mě napadlo tvořit loutky pro potřeby divadla a ne jen tak pro sebe. Tak jsem se zeptal souboru, jestli by hráli tuto hru. Po dokončení loutek zbývalo ještě dodělat celou scénu.

– Jedině kniha a loutka Rampelníka jsou starožitnosti. Knihu jsi vyrobil už před třiceti lety. A je teda udělaná pořádně, protože stále funguje.

Jak je to s hudbou v představení?

– Ta je také převzatá, to je také napsané v programu.

– Hudbu jsem si naposlouchal a hrál podle původního.

Františka Benešová

Teze poroty:

Nové nastudování staršího, ale pořád dobrého textu Ivany Faitlové bylo jistě správným rozhodnutím. Přišlo nám, jako kdyby byl text napsán přímo na tělo všem členům souboru.

Celá inscenace je chytře vystavěná, pracuje se zde se zkratkou, forma je velmi dobře zvládnutá.

Určitě přínosem bylo zvolení dvou odlišných technologií loutek – svět lidí hraný marionetami a nadpřirozená postava Rampelníka hraná maňáskem. Tato volba umožňovala už ve svém základu tvorbu situací, kdy lidé nemají šanci na Rampelníka vyzrát a jenom Krakonoš (hraný živě) má šanci zasáhnout a ukončit tak jeho řádění. Funkční a hravá scénografie dávala prostor k rozehrání všech situací.

Porotu nadchly výborné loutkoherecké výkony, přesné fásování, spousta nápadů a vystavění jednotlivých gagů a situací. Nespornou a velmi důležitou kvalitou byla pečlivá animace bez zbytečných parazitních pohybů a gest a maximální využití potenciálu loutek. Bylo zřejmé napojení a spolupráce všech aktérů a jejich souhra.

Písňe nebyly samoučelné a přinášely příjemné osvěžení, i celková hudební složka byla organická a přesně sloužila svému účelu.

A i když jsme měli pocit, že ke konci čekání na rozuzlení příběhu bylo trochu delší, inscenace *Kérékonošská pohádka* LD V Boudě Plzeň nabízí setkání diváků s poctivou a skvěle zvládnutou loutkařinou.

Kuse z diskuse

Veslo zápisů z diskuse přebírám tentokrát já, nicméně i nadále budu ctít formu tzv. „akademického senátu“, stejně tak budu i nadále užívat již etablovanou zkratku DHZP (= další hlas z pléna).

Kérkonošská pohádka

Lenka Veliká: Mně se to moc líbilo. Bylo to historizující, ale přišlo mi to velmi půvabné. Bavili jsme se s kolegy z Loutkářské konzervatoře o archaismech v textu. Nevadily mi, ale nevím, jestli tomu děcka rozuměj. Ale dneska dostává jazyk takovou sodu, že kde jinde by se s tím měli setkat než na divadle?

Jarka Holasová: Mám tam víc radostí. První, že Plzeňáci hrají pohádku z Krkonoš, přejdete z jednoho dialektu do druhého a docela se hlídáte. Potěšilo mě, že máte scénografii, kde se na jedné scéně potkají maňásek s marionetou, a že to dodržíte. Pak jsem se byla podívat, kde tam ta herečka leží a trpí a ještě do toho mluví falzetem, to jsem obdivovala.

DHZP: Jsem jedna z mála pamětnic původní inscenace. Knihu miluju, ale když jsem to viděla, tak mi tam překážela. Měla jsem pocit, že překáží vám. Postavičky se tam motají, zaplétají se do listů. Asi je to záměr, ale nevyřešila jsem si to. Moc se mi líbil ten Rampelník. Jenom kvůli barevnosti loutek a pozadí jsem v některých chvílích neviděla obličej loutek. Volila bych tmavější pozadí, aby obličej loutek vynikly.

Jarka Holasová: Kniha mě potěšila, jak se jde z 2D do 3D, že se přidá zápraží a je to chalupa, nebo že se vydělí strom. Ta scénografie mi v tom minimalismu vyhovovala.

Peter Varga: Pamatuju si z dětství, že když se knížka otevřela, výřezy doplňovaly úvodní stranu. Tady to nemá ostré kontury. Pohlídal bych si, aby zadní plocha korespondovala s tou přední. Taky mám problém se stejnou barevností maňáska a scény. Jako ostatní chválím vodění, práci s marionetou a maňáskem. Děkuju.

Anna Ryčková: Scénografie a loutky potěšily, líbilo se mi to moc. Ocenila bych i jazyk. Snažila jsem čist Krkonošské pohádky dětem, ale rychle jsem toho nechala, nerozuměla jsem tomu ani já, ani oni. Tady mi to přišlo v pohodě, srozumitelný a dobrý.

Jarka Holasová: Tak když to nikdo neřekne... zvukový plán inscenace. Kvalitní zpěvy, úžasná živá muzika, děkuju. A už nic víc neřeknu.

Jakub Hulák: Já jsem celkem vděčný, že někdo něco občas řekne.

Míša Homolová: Viděli jsme inscenaci, která nepřišla s ničím objeveným, neex-

perimentovala. Neříkám to pozitivně, ani negativně, přijala jsem to. Že se šáhne po starším textu, je běžná praxe, tady to myslím fungovalo. Je to chytře vystavěný, pracuje se tam se zkratkou, má to jasně daná pravidla, postavy, vztahy, nejsou tam nejasnosti. K detailům – nejvíc jsme ocenili vaše animační dovednosti, které jsou nadstandardní. Animace je precizní, pečlivá, nejsou tam ty časté základní chyby, s tím souvisí, že stavba situací i spolupráce s hudebním plánem fungovaly. Vyloženě jsem si to užívala. Dovolili jste si i fórky, srandičky navíc, maximálně jste využili potenciál loutek. Řešení, že použijete dvě technologie, je šťastné, a to i po smyslu věci, seshora vedený je reálný, lidský svět, zatímco Rampelník je maňásek vedený zespoda. Tady může maňásek skvěle uplatnit svůj potenciál, je rychlý, hbitý, marionety na něj nemají. Nejsem příznivce písniček na divadle, ale tady mi to nevadilo, takže taky pochvala. Před koncem už jsme tušili, že si lidi neporadí a jenom se čeká, až se vrátí Krakonoš, aby to vyřešil, to už nám ke konci přišlo trochu zdouhavý, ale u jiný reprízy to takhle třeba nebylo. Ač jste s loutkou pečliví, někdy vaše expresivita a mimika odváděly pozornost od loutek. Když je odkryté vodění, tak herec vždycky spoluvytváří postavu, ale nesmí to převážet.

Irena Marečková: Líbilo se mi, že se s marionetou pracovalo taky dost expresivně. Byla posazovaná v prostoru podle vnitřního pocitu loutky a nebyla to taková ta drobnohra. Loutky musejí být dobře technicky vyrobené, protože jinak byste si to s nimi nemohli dovolit. Možná by to chtělo se víc zamyslet nad světlem, vidím stejně intenzivně prostor, kde se hraje, i herce. Kdyby bylo světlo pod nějakým úhlem, lépe by se to odstínilo. Knížka mě bavila svou prostorovostí, že se využívaly průhledy a průsvity. Kombinace marionet a maňasa fungovala úplně bezchybně.

Lenka Dzadíková: Ocenila jsem výběr předlohy, na tomto festivalu se nám táhne nitka hledání nejkrásnější ženy, ideálně takové, které je navíc nemá a pracovitá. Vaše předloha je tradiční, ale je to zároveň velmi pěkný a upřímný příběh, kde si jsou oba rovní a milují se a nemusí se to nijak dokazovat. Taky jsem chtěla všechny poprosit o zveřejňování co největšího množství informací, nejen kvůli nám, co zkoumáme divadlo a zabýváme se historií.

Luděk Richter: Z hlediska Boudy je nové,

že jste se přiblížili rodinnému divadlu, zatímco obvykle hrajete větší scény. Obvykle máte větší rozmach pro velké loutky, ne tu křehkost práce s menší loutkou.

Johana Bártová: Chtěla jsem ještě zmínit Krakonoše. Tam to zafungovalo, že tam kromě loutek a maňáska byla i tahle lidská postava, která nepůsobila jako rušivý element. Měla jsem radost, že se povedlo zapojit, že Hajnej spal v polozavřený knížce, přála bych si toho tam mít víc, takových průhledů, kde se něco děje.

óBludy

DHZP: Líbilo se mi, že téma sedlo k souboru. Říkali mi něco, co je jejich, tím to fungovalo. Říkali pravdu.

DHZP: Bavilo mě to i jako dospělou, myslím, že ty bludy má každý. Hodilo by se to do škol.

Anna Ryčková: Masky tam moc hezky fungovaly. Řešila jsem dvě otázky: bála jsem se, že se část souboru pod igelitem uduší. A druhá, že nevím, nakolik jsou vnitřní hlasy bludy.

Jakub Hulák: Na to jsem se chtěl zeptat, co pro vás byly v té inscenaci ty bludy. Dá se to nějak pojmenovat?

DHZP: Je to už v tom názvu óBludy – jsou to bludy, nebo obludy? Každý si to může rozhodnout.

Jakub Hulák: Ale na začátku je tam přednáška o tom, co jsou to bludy.

Lenka Veliká: Cítím tam značný handicap. Energeticky a co se týče verbálního projevu máte velmi velké rezervy.

Peter Varga: Líbilo se mi, jak jste si předávali hlavní postavu. Je jedno, jestli je to kluk, nebo holka. Mám to rád, když se nehledí na pohlaví a vezme se to šmahem, protože vnitro máme stejné.

Jarka Holasová: To se tak v dramátku dělá, že se hlavní postava předává, aby si všichni zahráli. Ale tady to bylo smysluplné, nejde jenom o předávání, aby měl každý chvíli košili.

Peter Varga: Necítil jsem energetický rozdíl, když mluví loutka, člověk nebo maska. Lidský hlas je pro mě jiný, potřeboval bych tam slyšet trochu rozdíl.

DHBP: Na začátku byly masky pojmenované, ale popravdě jsem nepochytila všechny. Docela mi to tam chybělo. Zajímalo by mě, jak masky vznikly, jejich podoba mě zaujala. A chtěla bych ocenit pohyb s maskami i s těmi foliemi, pro mě to bylo funkční.

Lenka Dzadíková: Ocenila jsem téma, je to komiks vydaný v češtině v roce 2023. Jste na tepu doby, hledáte v aktuální literatuře. Všichni se umíme vrátit do dospívání, kdy se potýkáme s pochybnostmi, říká se tomu různě, vnitřní kritik nebo úzkostné pochyby, i v tom komiksu se pracuje se slovem bludy. To už je ale psychiatrický termín spojený se schizofrenií, je to vyšší level. Vy nás od začátku taháte do těžších stavů. Ukázali jste nám, jak to může vzniknout, Robinson od mala slyší „takhle malý chlapec nevypadá“; „takhle sluníčko nevypadá“... Je to jako v Nové metodě, obracíme se ke sv. Filomeně, ať chrání děti od zlých rodičů. Teda, zlých v uvozovkách, každý děláme, co můžeme. Odevzdávání postavy je přirozené, funguje to. Ale vy ještě postavu odevzdáváte s větou „já už to nezvládám“, ukazujete, jak ten kritik může být vyčerpávající. Máte ještě prostor rozvíjet citění partnera, přítomnost na jevišti, práci s rekvizitami, být v tom preciznější. V závěru je pro mě až veselé konstatování, „nikdy se tě nepustí“. Ale pro mě to není veselé. Když ty bludy převáží, je třeba vyhledat pomoc.

Míša Homolová: Ale tam došlo k vyrovnání se s tím, že je to moje součást, že s tím musím pracovat.

Jakub Šulík: Nevšimnul jsem si té změny, jak se démoni zpracují, aby mohli v symbióze existovat dál.

Johana Bártová: Ono to tam je, ale je to rychlé. Už na začátku: představili jste nám bludy, ale je tam myslím prostor předvést, jaké jsou to druhy, přes to, jak se dostávají k dětem. Klidně bych tomu dala větší prostor, abychom se na to mohli napojit a prožít to hlouběji.

Irena Marešková: Ty objekty, co jsou hlavy a propojují se s igelitem, nazýváte maskama. Masky mají nějakou funkci na jevišti, ale tady to v animaci funguje jako hlava k postavě, k loutce, nebo dokonce jenom jako atribut, který pojmenovává situaci. Třeba je tam hlava s fialovým hadrem, ale hadr je plátno a ta hlava není ani loutka, ani maska. Teď neříkám, jestli je to dobře, nebo ne, jenom jak nad tím přemýšlím. Je tam hezký moment, trojice spolužáků pomlouvá kluka a mají mezi sebou igelit. Ale vy nevyužijete toho šustění, které evokuje ty bludy, pocit, že člověk něco slyší. Takhle by tam šlo pojmenovat, co každá ta vidina znamená a jak materiál, se kterým pracujete, doplňuje to, co hrajete. Kdybyste si dokázali pojmenovat situaci a to, jak by se obluda jako tvor chovala, tak by možná byla jinak animovaná. Hodně na mě zapůsobila stínohra. Vybavilo se mi, jak dítě vidí dospělého jako velikého. Třeba u někdo, koho se bojím, vidím jenom stín, a hned jsem takhle malinká.

Jakub Maksymov: Spousta těch témat se dá shrnout pod hlubší problém, který tam cítím, a to je nedostatečná konkrétnost. Třeba mně vůbec nebylo jasné, jak moc jsou vážné problémy hlavního hrdiny, jestli to prožívá každý, mám se do něj vžít a vzpomenout si na svoje dospívání, nebo jestli je to vážnější problém a ten hrdina by měl vyhledat pomoc. Jestli si to prožívá každý, tak na mě ty problémy působí banálně, to „já už ne“, když si předáváte roli, na mě působí hrozně pateticky, hrdina se hroutí na základě drobností. Ale možná má hlubší problémy zvládat sebe. V tom celku mi nepomáhá, že jednotlivé situace jsou vystavěné obecně, je to dané i tím, že kombinujete hodně výrazových prostředků, pracuje se tam s materiálem, s divadelním obrazem, se stínohrou, a já pak nerozumím situacím, třeba jestli ho opravdu pomlouvají, nebo si jenom dělá domněnky. Ale abych řekl něco pozitivního, přijde mi skvělý, že se zabýváte vnitřními démony, se kterými člověk bojuje. Nejzásadnější by pro mě na tom tématu bylo, jak to ten hrdina zvládá, ale on tu obludu podrbe. To je jenom metafora, já si na svou úzkost nemůžu šáhnout. Byl tam prostor to víc rozvést, ale nakonec se jenom konstatuje, že mí démoni tu budou pořád a já se s tím musím smířit. Ale dá se s tím dělat víc, než se s tím jen smířit.

Johana Bártová: Ale je tam ještě situace, kdy má pocit, že ho pomlouvají na oslavě, a on se jde zeptat, o kom se baví, není tam jenom podrbaní.

Míša Homolová: Příběh vrcholí, když hrdina zahlédne své ideální já, tam se to zlomí a on se s tím začne vypořádávat. Já jsem ten vrchol cítila už několikrát předtím, ta gradace by měla být pozvolnější. Častokrát se ozvalo „a dost!“, to by se tam mělo ozvat jenom jednou, naposled.

Myslím, že jste perfektní týmoví hráči. To není přča, stát tam deset minut a jenom něco animovat. A pak z toho musíte rychle vystoupit a přejít do civilních rolí, za to jsem vás chtěla velmi pochválit.

Jakub Šulík: Vždycky mi přijde příjemné, když se na hudbě a zvuku mohou podílet performeré, ale chápu, že by to mohl být větší zmatek. I když neumí člověk hrát na nástroje, atmosféra se dá vyrábět mnoha způsoby. Měl jsem pocit, že by atmosféře mohlo pomoci, kdybyste se zamysleli nad hudebními plány. Ale chápu, že už tam potřebujete pouštět démonické hlasy, a možná by to bylo technicky složitější.

Jacques Joseph: Ty jediné momenty, kdy zazní hudba, jsou propadnutí bludům a vysvobození se od nich. V obou případech je to spojené s tancem, to pro mě velmi expresivně vyniklo.

Klára Kvasničková: Víím, že tam jsou slabiny ve výslovnosti, v hlase a tak vůbec. Hraní na Chrudimi je pro mě myslím velká zkušenost, v životě nehráli tolik představení, jako teď tady.

Soubor: Když jsme si vybrali téma bludy, hledali jsme, aby byly velmi kontrastní. Určili jsme si je, definovali vlastnosti, hledali jsme, jaké tvary a barvy by to mohly vyjadřovat. Třeba agrese je do teplejších barev a je ostrá, je to takový dráček.

Klára Kvasničková: Dávám souboru na začátku roku několik témat na výběr. S tímhle komiksem jsem cíleně čekala na jeho vydání, znám je a víím, že to je jejich téma. Z knihy vyzobali základ, řešení, ale zbytek je jejich.

Tak dlouho vodiš, až se loutka utrhne...

Lenka Veliká: Měli jsme se Petrem na semináři velmi živou diskuzi. Jeden ze základních problémů je, že Peter vás zná, upřímně se bavil, šel s vámi, já vás neznám a prostě jsem s tím nešla. Asi o tom nemůžu mluvit, aniž bych to srovnávala s Brambůrkama, protože princip práce mi přišel stejný. Tam jsem byla schopná to přijmout, ale tady ne. Kdybych s vámi byla kamarád, tak se nad tím taky bavím...

Peter Varga: To není o kamarádství, bavilo mě téma, název inscenace i zjištění, proč se to tak jmenuje. Vývoj inscenace mě bavil, bavily mě nesnesitelné matky. I to, jak se ti dva mimoděk ocitli v dané situaci a jak s tím pracovali, jak se z těch dvou cizích lidí stali partneři, jak si prošli tou cestou.

Lenka Veliká: Prostředky mi přišly nesourodé, i s těmi loutkami jsem měla problém. U Brambůrek mi to přišlo kompaktní, tady to byl každý pes, jiná ves, byl z toho pro mě hůř stravitelný guláš.

Jarka Holasová: Jsem na straně fanoušků souboru a těšila jsem se, jak mě zase dostanete, a dostali jste mě strašně rafinovaně, tím, co Lence vadí. Viděla jsem ty loutky a vahadla a viděla jsem, jak s tím pracujete a říkala jsem si, že to takhle nejde, aby tam ty děti jenom podávaly slámu a hrál se ten archetypální příběh téma panákama na klacku. A pak se to zlomilo a tím jste mě zase dostali. Neviditelná moudrost lesa je další věc, co mě dostala. Napovídá návodnými hádankami dětem, které to vyřeší. A opravdu to můžou vyřešit jenom ty děti, skauti.

DHZP: Vždycky čekám, co přivezete, a říkám si, letos nenaskočím, budu je kritizovat, jako kritizuju ostatní, ale nedá se. To je Zdeny parketa, i souboru, máš k dispozici lidi, jaký máš, dokážeš jim dát prostor a oni si to užijí, odjedou si to na tom kole a pro mě je to zážitek. Neumím to vyjádřit, ale je to pro mě vždycky důležitý okamžik.

DHZP: Fungovalo to i na malé děti, máme pětiletého kluka, který neudrží pozornost u ničeho, ale tady sledoval a bavil se.

Míra Hartmann: Závídím tu lehkost bytí

při tvorbě. Víím, že to tak není, ale vypadá to tak. Já dělám spíš ostré tahy dlátem, chtěl bych někdy umět tu lehkost.

Johana Bártová: Líbilo se mi, jak tam máte ty marionety, které si odtrhnou vahadlo a dál jsou to manekýni, všechno jste to tam scénograficky dostali. Scénografie se mi zdála nesourodá a esteticky to ke mně nepromlouvalo. Čekala jsem, že když se poprvé vytáhne kolo, tak se pak využije v rámci scénografie i pro další překážky, že se z toho postaví stráž, hora atd. Když tam pak jde Jarmilka s potokem, rozbušuje vodu, potěšilo by mě, kdyby se to tam objevilo.

Irena Marečková: U předmětného divadla je předmět buď nápodobou postavy, nebo má funkci, která tu postavu reprezentuje. V každém případě je to spojeno hrou hece. Tady je to oproti Brambůrkám ještě jinde, protože tu vidím herce zacházet s předměty, korelovat dohromady. Říkala jsem si, že mnohost a neestetičnost u vás nebudu řešit, protože to nejde, vy jdete po funkci a nezabýváte se tím, jestli to je ze stejného ranku. Je mi líto, že svítíte tak, že vidím celou kuchyň a jak si tam všichni hrajete, ale oko mi těká a někdy mi uniknou drobnokresby, které tam jsou. Vnímám to všechno jako stejně důležitý celek, soustředěnější svícení by mi umožnilo zaměřit se na detail.

Zdena Vašíčková: Když my nemáme toho výtvarníka...

Jakub Maksymov: Jak jsou loutky technicky řešené, moc toho nedovedou, ať už jsou ve stádiu marionety nebo manekýny. U marionet vás to vede k tomu, že loutky přehráváte. Samozřejmě, patří to k vaší estetice, je to možný prostředek, ale pak vám to oslabuje metaforu osvobození se od provázků. Nemají se od čeho osvobodit, protože s těmi nitěmi se nedalo nic moc dělat. Chápu, co chcete říct, ale nefungovalo to na mě jako divadelní prostředek. Mám tam ještě jeden problém. Ten ústřední pár se dá dohromady a očekává se, že zplodí potomka. Jim se do toho očividně nechce, potom se jim dítě narodí a ambiciózní matky si to užívají. Ale potom nevím, proč by pro tu ústřední dvojici mělo být ukradené dítě takový problém. Nestalo se tam pro mě, že by to dítě bylo jejich, je to projekt těch matek.

Jakub Šulík: Je to hodně vrstevnaté zpracování tématu i pohádky, ale nepomáhal mi k tomu matoucí vizuál. Každá věc má nějaký účel, ale dohromady to nedrží, nedokázal jsem se na to koncentrovat. Mátly mě kostýmy, někdo vypadá jako ta loutka, někdo ne, kostýmy byly světlé a braly pozornost loutkám. Hledal bych víc propojováků, které se v tom výtvarném řešení vrací. Hudebně jsem byl nadšený, že se propojovala kapela s tím, co se dělo na jevišti, princ má harmoniku a najednou se to sladí, to byly magické momenty.

Irena Marečková: Jak jste k tomu došli, hraje vás tam hodně, vymýšlíte to podle složení souboru, nebo přizpůsobujete soubor textu?

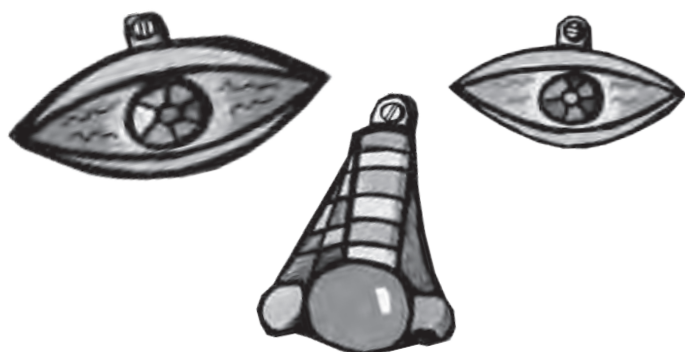
Míša Homolová: Potěšilo mě, že ty dvě děti, co tam jenom něco přenášej a zase si sednou, že jsou pak skauti. Řešili jsme, proč zrovna skauti slyší moudrost lesa, ale kdo jiný? Já nemám skautskou výchovu a v lese jsem ztracená, tu moudrost neslyším. Jarmilku jsme si všichni strašně užívali, díky za herectví i za hudbu. Nejlepší pro mě bylo, jak matky vlezly pod hadr, já na to trochu zapoměla, a pak je potřeba uchytit provaz o hadr a tam byly matčiny ruce, to byla taková radůstka.

Jakub Šulík: Napřed jste mi ukázali ohromnou vodu na stole, ale pak dostanu kopeček, který je maličký, a najednou je problém to překonat. Napřed jste to udělali tak velký a teď mám věřit, že tohle je problém.

Zdena Vašíčková: Nejenže přihlížíme ke složení souboru, ale i k momentální situaci, ve které se nalézají různí členové a rodinné klany, a z toho pak vycházíme. V tuhle chvíli máme pubertáky, různé děti a jednu dospívající – pardon, teď už dospělou – dívku, a pak rodiče, kteří těm vnoučatům na můj vkus vstupují do života až moc.

Soubor: Zdena nás důkladně sleduje, je to náš životopisec.

Jacques Joseph

Hurvínek na útěku

Drahé čtenářstvo,

rádi bychom vám poděkovali za vaši spolupráci týkající se případu pohřešovaného Hurvínka, který před pár dny opustil svou šatnu na Praze 6.

Několik znepokojených rodičů se na nás včera odpoledne obrátilo s informací, že v okolí uměle vytvořeného potůčku Náhon se údajně objevil Hurvínek spolu s další nám neznámou loutkou. Podle výpovědí řady svědků se nám s naším profesionálním kreslířem Puňtou podařilo zhotovit detailní popis této osoby. Jednalo se o postavu s bílou tváří, červeně namalovanými lícemi, nosem a ústy. Měla černé mikádo, byla oděna v černé lesklém obleku s rudým motýlkem okolo krku a jezdila na malé tříkolce. Na základě těchto informací náš tým usoudil, že loutka je pravděpodobně mužského pohlaví. Dále jsme zjistili, že se průběžně několika dětí tázal, zda si chtějí zahrát hru, načež děti vybraly hru na schovávanou.

Obáváme se, že tato loutka může mít neblahé úmysly s Hurvínkem.

Mimo to, se nám během pondělních večerních hodin podařilo získat vyjádření jeho taťuldy Spejbla, které zní následovně:

Hurvajs, kamaráde můj,
co tě to napadlo utéct z divadla? Všichni
jsme tady z toho úplně pať a bojíme se
o tebe. Mániče, Bábince, Žeryčkovi a mně
hodně chybíš.

Až se nám navrátíš, mám pro tebe pár
překvápek. Čekají na tebe tvoje oblíbené
bonbóny a dort s marcipánem. Taky jsem ti
pořídil nový skateboard. To bude jízda, co?
Takže, Hurvínku, vrať se nám zpátky.
Všichni na tebe čekáme a společně situaci
můžeme vyřešit.

Tvůj Taťulda

Po pohřešovaném i nadále pátráme a doufáme, že žádost pana Spejbla bude dostatečně účinná, abychom Hurvínka našli, než sobě nebo komukoliv jinému ublíží.

Budeme vás včas informovat.

Komisař Vrťapka mladší

Více loutek, více, více!

Program 73. Loutkářské Chrudimi se rozrůstá i za pochodu. Komu by byl velmi naditý program stále ještě málo, může nově zhlédnout i inscenaci Kterak Honza k princezně přišel aneb pohádka, jakou svět neviděl od Rudy Hancvencla. Představení se bude konat ve středu 3. 7. v 19.00 v šapitó za Divadlem Karla Pippicha, bude mít 11 minut a je od 7 let.

Žažo

výtvarné dílny

10.00 – 18.00

Dřevěná dílna Báry Hubené

Bára Hubená / za Divadlem Karla Pippicha

10.00 – 12.00

Strašidla z látky

Jiřina Polanská a Alena Štěpánová / Slavoj Divadla Karla Pippicha

14.00 – 17.00

Vyrob si svou loutku

Čmukaři / Slavoj Divadla Karla Pippicha

9.00, 13.30 (B)	Ztracený svět	Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Bažantova loutkářská družina, Poniklá / 30 minut / od 10 let
10.00, 13.30 (A)	Placatý králík Haló, Jácíčku!	Scéna MED 1. Arnoštka, ZUŠ Březnice / 20 minut / od 3 let 2. Drama Lamy, ZUŠ Popelka, Praha / 11 minut / od 3 let
10.00, 14.00	Pavouk Čenda	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo b, Praha / 50 minut / od 3 let
11.00, 13.30 (C)	Tajemství staré čarodějnice Červená Karkulka	Spolkový dům 1. LD Maminy, Jaroměř / 30 minut / od 3 let 2. Poklad, Hlinsko / 25 minut / od 3 let
11.00, 13.30, 15.00	Červený balónek	Jeviště Divadla Karla Pippicha / Naivní divadlo, Liberec / 40 minut / od 3 let
15.00, 20.00, 23.15	Návštěva u malé smrti	Vinárna Muzeum / ANSUV, Choceň / 35 minut / od 10 let
16.00 (C), 18.00 (A)	Socha jako Brno Strávíš to, Otýlie	Malá scéna Divadla Karla Pippicha 1. Nostnost – divadlo v pohybu, Brno / 25 minut / od 15 let 2. Loutková scéna Radost Strakonice / 20 minut / od 15 let
16.00 (B), 18.00 (C)	O smutném tygrovi Vačice, která se nesmála	Scéna MED 1. SPRD PAPRD Kašpárkova zhouba, Praha / 20 minut / od 5 let 2. DS GONG, Bratislava / 16 minut / od 8 let
16.00 (A), 17.30 (B), 19.15 (C)	O čem král doma nevěděl	Spolkový dům / Dr. Tyrš, Sokol Čáslav / 35 minut / od 5 let
17.30	Bajaja	Šapitó za Divadlem Karla Pippicha / Divadlo Víti Marčíka / 50 minut / od 5 let
19.00	Školní výlet	Balustráda – Resselovo náměstí / Václav Bartoš, Hradec Králové / 20 minut
20.00	Horror vacui	Jeviště Divadla Karla Pippicha / Naivní divadlo, Liberec / 45 minut / od 13 let
21.00 (A, B, C)	Veřejná diskuse	R-klub / 120 minut / od 10 let / Diskutovat se tentokrát bude o inscenacích Ztracený svět, Placatý králík, Haló, Jácíčku!, Tajemství staré čarodějnice, Červená Karkulka.
23.15	Postradatelní	Scéna MED / Buchtý a loutky, Praha / 70 minut / od 13 let

koncert

20.00

Letní kino

Lázeňská ul.

ŽALMAN & spol.

Zpravodaj 73. Loutkářské Chrudimi | vydává a tiskne: Chrudimská beseda | šéfredaktor: Michal Zahálka | redakce: Františka Benešová, Milan Hábl, Jacques Joseph, Jarek Jurečka, Jitka Šotkovská, Jan Šotkovský | recenze: Luďěk Richter | dětská rubrika: Kateřina a Bára Molčíkovy, Adam Češner | foto: Ivo Mičkal, Irena Vodáková a redakce | sazba: Petra Líbová, Vojtěch Líba | kontakt: michal.zahalka@gmail.com | Neprošlo jazykovou korekturou. Popravdě tedy prošlo, ale nesuďte nás moc přísně.